

DENGEE DENETLEME AĞI BÜLTENİ

MUHALEFETTE KURULTAY VE YEREL SEÇİM TARTIŞMALARI

YEREL SEÇİM TAKVİMİ 1 OCAK 2024'TEN İTİBAREN BAŞLIYOR

YENİ ANAYASA VE MECLİS İÇTÜZÜĞÜ GÜNDEMDE

YARGITAY'IN GEZİ DAVASI KARARI

KAOS GL DERNEĞİ'NİN YAYIMLADIĞI FİLME "ÖLÜM TEHDİDİ"

EDİTÖRDEN...

Yeni dönemin ilk bülteninden merhaba! Yaz döneminin ardından gündemdeki önemli başlıkları derlediğimiz aylık bültenlerimizi sizlerle buluşturmaya devam ediyoruz.

Geçtiğimiz yaz aylarında dünya orman yangınlarıyla mücadele ederken, Çanakkale’de de açıklanan rakamlara göre 4 bin hektarın üzerinde alan kül oldu. Eylül ayının başında ise yağışlar, Türkiye genelinde sellere neden oldu; can kayıpları yaşandı, pek çok konut ve iş yeri selden etkilendi.

Küresel iklim değişikliğinin etkileri gündemdeyken devlet politikalarının afetlerle ilişkisi, afetlere karşı nasıl hazırlıklı olunabileceği, kurumların işlevselliği sorgulanması gereken önemli başlıklar olarak karşımıza çıkıyor.

Eylül ayının bir başka önemli başlığı ise CHP’deki kurultay süreci ve değişim tartışmaları oldu. Siyasetin gündeminde yerel seçimler de vardı; muhalefet kanadındaki tartışmalar aday belirleme eksenine kaydı.

Hükümet kanadında ise yeni Anayasa çağrılarını ağırlık kazandı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın seçimlerden sonra yaptığı açıklamanın ardından, TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş da yeni Anayasa’nın sinyallerini verdi, önce Meclis İçtüzüğü sonra yeni Anayasa diyen Kurtulmuş, sivil Anayasa vurgusu yaptı.

Gezi Parkı davasına ilişkin Yargıtay kararı da önemli başlıklar arasındaydı; Osman Kavala’ya verilen ağırlaştırılmış müebbet hapis ile TİP Hatay Milletvekili seçilen Can Atalay’ın da aralarında olduğu 4 sanığın ise 18’er yıl hapis cezaları onandı.

LGBTİ+’lara yönelik artan nefret söylemi “ölüm tehditlerine” uzanırken, Kaos GL Derneği 29. yılına özel yayımladığı kısa filmini, şirket ve filmde yer alan oyunculara hakaret ve ölüm tehditleri nedeniyle yayından kaldırdığını açıkladı.

Eylül bültenimizde geride bıraktığımız ay boyunca denge ve denetleme merceğine takılan gündemdeki gelişmelere yer verdik, önemli açıklamaları derledik.

Siz de merceğinize takılan, gündeme etki eden gelişmeleri bizlerle paylaşıp bültenlerimize katkı sağlayabilirsiniz.

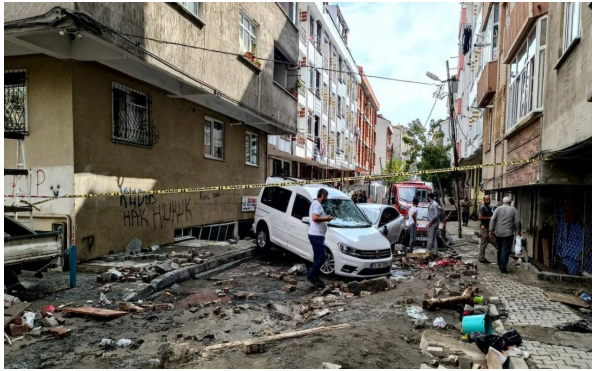
SELLER CAN KAYIPLARINA NEDEN OLDU

Eylül ayının ilk haftasında, ülke genelinde yaşanan yoğun yağışlar sele neden oldu; meydana gelen sellerde can kayıpları yaşandı, pek çok konut ve iş yerini su bastı.

İstanbul'un Arnavutköy, Başakşehir ve Küçükçekmece ilçelerinde etkili olan kuvvetli yağış nedeniyle 2 kişi hayatını kaybetti. Kırklareli'nin Demirköy ilçesinde başlayan sağanak, İğneada beldesinde su baskınları ve dere taşkınlarına yol açtı; ruhsatsız işletildiği tespit edilen kamp alanında selde kaybolan 6 kişinin cansız bedenlerine ulaşıldı.

Nevşehir'in Gülşehir ilçesinde de sağanak yağış sele yol açtı. İçinde buldukları otomobil ile sel sularına kapılan 2 kişi hayatını kaybetti.

Sel, Karadeniz bölgesinde de etkili oldu; Samsun'da meydana gelen sel ve su baskınları nedeniyle rögarlar taşı, yollar, ev ve işyerlerini su bastı, ağaçlar devrildi. Kentte, 86 kişi güvenli bölgelere tahliye edildi, 13 ilçede de sağanak nedeniyle mesleki çalışmalar ve uyum eğitimlerine 1 gün ara verildi.

Biz ne diyoruz?

Türkiye deprem, yangın ve sel gibi doğa olaylarının çok sıklıkla yaşandığı bir coğrafyada bulunuyor. Afetlerde can kayıplarını asgariye indirmek ise kentlere afetlere dirençli hale getirmekten geçiyor. Bu süreç ise merkez ve yerel yönetimlerin etkin koordinasyon halinde bulunması ve ilgili kurumların liyakat, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerini hayata geçirmesiyle mümkün. Afet kaynaklı can ve mal kayıplarının azaltılması için demokratik denge ve denetleme mekanizmasını tüm bileşenleriyle kurumsallaştırmak hayati önem taşıyor.

MUHALEFETTE KURULTAY VE YEREL SEÇİM TARTIŞMALARI

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ardından değişim sancıları süren muhalefette tartışmalar, yerel seçimlerde aday belirleme eksenine kaydı.

CHP kurultaya hazırlanırken, 38. Olağan Kurultay tarihi de 4-5 Kasım olarak belirlendi. Partide tüzük kurultayı ise 25-26 Kasım tarihlerinde gerçekleştirilecek.

CHP Grup Başkanı Özgür Özel, CHP Genel Başkanlığı için adaylığını açıkladı. Özel, Grup Başkanlığı görevinden istifa etmeyeceğini ancak fiilen de bu görevi yapmayacağını belirtti. Prof. Örsan K. Öymen de CHP Genel Başkanlığı için adaylığını açıklayan isim oldu.

İYİ Parti'den "Kendi Adaylarımızla Çıkacağız" Kararı

2023 genel seçimlerinde Millet İttifakı içinde yer alan İYİ Parti, yerel seçimlere "ittifaksız" girme kararı aldı. İYİ Parti Sözcüsü Kürşad Zorlu, partinin Genel İdare Kurulu toplantısı sonrasında yaptığı açıklamada, alınan karar doğrultusunda yerel seçimlerde, bütün seçim çevrelerinde İYİ Parti'nin kendi adaylarını belirleyeceğini kaydetti. Ancak parti içinde, İstanbul ve Ankara başta olmak üzere bazı büyükşehirlerde "CHP ile işbirliği" tartışması devam ediyor.

CHP'de ise Genel Başkan Kemal Kılıçdaroğlu, mevcut Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yeniden adaylıklarını açıkladığı durumda.

Biz ne diyoruz?

Parti-içi demokrasi sadece siyasi partilerin aday belirleme süreçlerinde işler kılınan bir olgu değil. Aynı zamanda siyasi partilerin en alt kademelerinden en üst kademelerine kadar tüm süreçlerin katılımcı ve şeffaf işletildiği bir süreç. Bu şekilde işlediğinde siyasi partiler de kendi içlerinde hesap verebilirlik mekanizmaları tesis ederek, daha etkin şekilde toplumdaki farklı görüş ve çıkarları temsil edebilirler.

YEREL SEÇİM TAKVİMİ 1 OCAK 2024'TEN İTİBAREN BAŞLIYOR

Yüksek Seçim Kurulu (YSK) Başkanı Ahmet Yener, yerel seçim takviminin 1 Ocak 2024 tarihinden itibaren başlayacağını açıkladı. 1 Ekim tarihi itibarıyla seçmen listelerinin Nüfus ve Vatandaşlık Genel Müdürlüğü'nden alınacağını belirten Yener, seçim takvimi ile birlikte yapılacak işlemlerin genelgeler yoluyla kamuoyuyla paylaşılacağını kaydetti.

Yener, deprem bölgesindeki seçmenlerin adres taşıma işlemlerini daha kolay gerçekleştirmesi için bir yol haritası çizileceğini de açıkladı.

YENİ ANAYASA VE MECLİS İÇTÜZÜĞÜ GÜNDEMDE

Hükümet kanadında yeni Anayasa çağrıları ağırlık kazandı; Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın seçimlerden sonra yaptığı çağrının ardından TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş, katıldığı bir televizyon yayınında Türkiye'nin yeni bir Anayasa mecburiyeti olduğunu belirtti. Yeni Anayasa'nın "devleti yaşat ki insan yaşasın değil, insanı yaşat ki devlet yaşasın" üzerine kurulu sivil bir anayasa olması gerektiğini kaydeden Kurtulmuş, önce Meclis İçtüzüğü'nün değişmesinin Anayasa çalışmalarını da kolaylaştıracağını ifade etti.

Biz ne diyoruz?

Türkiye genel seçimlerden kısa bir süre sonra yerel seçimler için tekrar sandık başına gidecek. Şu ana kadar gündemin ana konusu belediye başkan adayları ve partilerin ittifak dinamikleri. Ancak yerel seçimler belediye başkanının ötesinde belediye meclisi ve muhtarların da belirlendiği önemli bir süreç. Beklenen İstanbul depremi de göz önüne alındığında afetlerdeki can kayıpları, etkin, demokratik ve katılımcı yerel yönetimlerle asgari düzeye indirilebilir.

Bu nedenle yerel seçimlerde adayların ötesinde, yerel yönetimlerdeki reform ihtiyacı ve adayların politikalarını konuşmanın hayati önem taşıdığını vurgulamak istiyoruz.

Biz ne diyoruz?

Denge ve Denetleme Ağı olarak gerek Anayasa gerekse İçtüzük ile ilgili birçok çalışma gerçekleştirdik. Türkiye'nin mevcut kutuplaşmış ortamında sivil ve katılımcı bir anayasa yapımı oldukça zor görünmektedir. Sivil katılımcı anayasa sadece siyasi partilerin belirlenen bir komisyondaki müzakere sürecinden ibaret değildir. Ancak sivil toplumun anayasa yapım sürecine dahil edilmesiyle ve görüşlerinin alınması ile anayasa yapım sürecinin katılım ve sivillik boyutu güçlenecektir. Denge ve Denetleme Ağı olarak bu alandaki çalışmalarımız önümüzdeki dönemde devam edecek.

YARGITAY'IN GEZİ DAVASI KARARI

Yargıtay 3. Ceza Dairesi, Gezi Parkı davasında yargılanan 8 kişi hakkındaki davayı karara bağladı. Daire, Osman Kavala'ya verilen ağırlaştırılmış müebbet hapis ile TİP Hatay Milletvekili seçilen Can Atalay ile Tayfun Kahraman, Mine Özerden ve Çiğdem Mater Utku'ya verilen 18'er yıl hapis cezalarını onadı.

Kavala hakkında, "Türkiye Cumhuriyeti hükümetini ortadan kaldırmaya teşebbüs" suçundan mahkumiyet hükmünü onayan Daire, "Türkiye Cumhuriyeti hükümetini ortadan kaldırmaya teşebbüse yardım" suçundan 18'er yıl hapis cezası verilen Atalay, Kahraman, Özerden ve Mater Utku hakkındaki mahkumiyet hükümlerinin de onanmasını kararlaştırdı.

Dairenin, Atalay ve Kahraman'a ilişkin onama kararının gerekçesinde, "Bu sanıkların bir plan ve organizasyon dahilinde gerçekleştirilen Gezi Parkı olaylarının başlaması ve tüm ülke sathına yayılarak derinleştirilmesi kapsamında eylemlerinin bulunduğu" kaydedildi.

Ali Hakan Altınay, Yiğit Ali Ekmekçi ve Ayşe Mücella Yapıcı hakkında verilen 18'er yıl hapis cezaları ise bozuldu. Yapıcı ile Altınay'ın adli kontrol hükümleri uygulanarak tahliyesine karar verildi. Kararda sanıkların eylemlerinin, "Toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet" kapsamında değerlendirilmesi gerektiği belirtildi.

Biz ne diyoruz?

Yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığındaki erozyon, yargı süreçlerinin siyasallaşması sonucunu doğuran temel etkenlerden biri. Vatandaşlar olarak sahip olduğumuz temel hak ve özgürlüklerin ancak etkin, bağımsız ve tarafsız yargı ile garanti altına alınabileceğini bir kez daha vurgulama ihtiyacı duyuyoruz. Yaşanan yargılama süreci ve verilen karar, seçim süreçlerinde hemen hemen tüm siyasi partilerin vaatleri arasında bulunan bu yaşamsal düzenleme ihtiyacını bir kez daha gözler önüne sermiştir.

KAOS GL DERNEĞİ'NİN YAYIMLADIĞI FİLME "ÖLÜM TEHDİDİ"

Kaos GL Derneği, 29. yılına özel yayımladığı "Ayrımcılığa, baskıya, şiddete nefrete karşı el ele" isimli videosunu, filmi çeken şirket ve filmde yer alan oyunculara hakaret ve ölüm tehditleri nedeniyle yayından kaldırdığını açıkladı. Dernek videoyu kaldırma sebebini şöyle paylaştı:

"Maalesef, nefrete karşı videoya bile tahammülü olmayanlar; Kaos GL olarak bizim ne yazık ki alışık olduğumuz bir nefret operasyonunu tekrar devreye soktu. Bu operasyonun bu seferki hedefi sadece biz olmadık. Film çeken şirket ve filmde yer alan oyunculara hakaret ve ölüm tehditlerine kadar vardı iş. Uzattığımız eli tutan kimsenin kirpiğine zarar gelmesini istemeyiz. Bu sebeple videoyu yayından kaldırdık."

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) da bir vagonda çekilen söz konusu kısa film hakkında suç duyurusunda bulundu. Açıklamada, "Konuyla ilgili olarak 2019 yılında yaptığı başvuruda doğru olmayan beyanlarda bulunan yapımcı ve yapım şirketi nezdinde hukuki girişimlerimizi başlattığımızı ifade ederken kurumsal olarak da izin süreçleriyle ilgili inceleme süreci başlattığımızı kamuoyuna duyururuz" denildi.

Biz ne diyoruz?

Geçtiğimiz seçim sürecinde de dikkat çekici boyutlara ulaşan, siyasi partilerin ve bazı adayların sürekli olarak odağında olan ve kutuplaştırıcı bir dil ile kriminalize edilen LGBTİ+ bireylere karşı devam eden nefret dilini kınıyoruz. Bu sürecin bir devamı niteliğindeki bu olay, siyasetin düşmanlaştırıcı dilinden bağımsız düşünülemez. Demokrasinin şiddet ve nefret dilinin hakim olduğu yerlerde nefessiz kalacağını bir kez daha vurgulama ihtiyacı duyuyoruz. Tüm siyasilerin toplumun bir kesimini ötekileştiren ve düşmanlaştıran söylemlerden imtina etmesi gerekliliğinin altını tekrar çiziyoruz.

Dedi ki;

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan:

"Tüm siyasi partilere, sivil topluma, akademi mensuplarına sesleniyorum, en ideal anayasa metnini bulmak için konuşalım, tartışalım, müzakere edelim."

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener:

"Yerel seçim, genel seçim değildir... Önümüzdeki yerel seçimlerde kendi kadrolarımızla milletimizin huzuruna çıkacağız ve göreve talip olacağız. 81 ilde aday çıkaracağız."

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu:

"İstanbul'u bir kez daha savunmak için yola çıkıyorum. 2019'da olduğu gibi CHP'li yol arkadaşlarımla, farklı partilere gönül veren İstanbullularla tekrar İstanbul ittifakını kurmaya geliyorum."

CHP Grup Başkanı Özgür Özel:

"Parti içi iktidarı kazanmak için değil, CHP'yi, Atatürk'ün partisini iktidar yapabilmek için CHP Genel Başkanlığına adaylığımı ilan ediyorum."

Prof. Dr. Örsan Kunter Öymen:

"CHP, çıkmaz sokağın içerisinde. O nedenle bizim mutlaka bir üçüncü bir yol açmamız gerekiyor. Bu yol, Mustafa Kemal Atatürk'ün yoludur. Bu yol, sosyal demokrasi ve demokratik solculuğun yoludur. Bu yolu açmak için CHP Genel Başkan aday adayı olmaya karar verdim."

Dedi ki;

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu:

(Madımak Davasında Zamanaşımı Kararı) "İnsanlık suçunun zamanaşımı olmaz. Bu karar adalet için Türk milleti adına değil, tek bir kişinin isteği doğrultusunda verilmiştir. Buna karar denmez, olsa olsa suç ortaklığıdır."

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek:

"7-14 Ekim tarihleri arasında yapmayı planladığımız Antalya Altın Portakal Film Festivalimizi bizim dışımızda oluşan ve oluşturulan süreç sebebiyle iptal ettiğimizi tüm sinemaseverlere üzülererek bildiriyorum."

Eđitim-Sen:

"Kamu personelinin işe girme ve görevde yükselmelerinde tamamen taraflı bir uygulama olan ve doğrudan siyasal torpili ve kayırmacılığı çağırıştıran bütün uygulamalardan vazgeçilmeli."